

Управління ризиками будівельної галузі в Україні

(Представлено: к.е.н., доц. Городиський М.П.)

Ефективне функціонування та відновлення будівельної галузі в умовах економічної нестабільності та війни є важливим завданням для України. Руїнування інфраструктури, зменшення попиту на будівельні проєкти та логістичні труднощі створюють складні виклики, які вимагають комплексного підходу до розв'язання. Відновлення будівельної галузі не лише сприяє фізичному відновленню інфраструктури, але й стимулює економічний та соціальний розвиток країни. Залучення фінансової підтримки міжнародних партнерів є ключовим елементом успішного відновлення. В статті детально розглянуто роль та структуру будівельної галузі України. Після руїнування інфраструктури внаслідок війни будівельна галузь стає важливим каталізатором фізичного відновлення та стимулювання економічного зростання. Для забезпечення фінансової підтримки відновлювальних заходів уряд створив низку спеціалізованих фондів, які ставлять за мету допомогти відновленню економіки та інфраструктури країни. Очікується, що ці інвестиції сприятимуть створенню робочих місць, зростанню виробничої активності та економічному розвитку. Оцінки збитків від війни та плани відновлення підтверджують важливість і потенціал будівельної галузі для економічного відновлення України. Зокрема, план національної програми відновлення для будівництва та пов'язаних послуг в Україні враховують модернізацію логістики, житлового фонду та інфраструктури, спрямовуючи значні фінансові ресурси. Очікується, що це стимулюватиме зростання будівельної галузі, забезпечуючи нові можливості для підприємств та створюючи нові робочі місця. Однак існують і ризики, пов'язані з політичною та фізичною небезпекою, знецінення валюти, порушення логістичних ланцюгів постачання та обмеженість робочої сили. Для подолання цих проблем необхідний комплексний підхід, що враховує управління ризиками, стабілізацію економічних умов та підтримку інфраструктурних проєктів. Крім того, необхідною є тісна співпраця між різними інституціями для ефективного вирішення цих проблем і забезпечення сталого розвитку будівельної галузі в Україні.

Ключові слова: будівельна галузь; інвестиції; проблематика обліку будівельної галузі; оцінка збитків.

Постановка проблеми. Будівельна галузь України стикається з викликами, що спричинені економічною нестабільністю, війною, глобальними економічними кризами. Ці фактори значно впливають на фінансування, ресурси та кадровий потенціал, що ускладнює розвиток будівельної галузі та вимагає комплексного підходу до розв'язання проблем. Воєнні дії призвели до руїнування інфраструктури, логістичних труднощів та зменшення попиту на будівельні проєкти. Відновлення галузі вимагає значних зусиль через управління ризиками, стабілізації економічних умов, забезпечення фінансової підтримки. Будівельна галузь, яка відіграє значну роль у фізичному відновленні інфраструктури, відтворенні житлового фонду та інших об'єктів, є важливим каталізатором економічного та соціального розвитку. Це створює потенціал для зростання виробничих потужностей, створення нових робочих місць і підвищення рівня життя громадян. Залучення міжнародних партнерів є важливим елементом у фінансовій підтримці відновлювальних заходів. Це допомагає розширити ресурсну базу для відновлення та сприяє залученню додаткових інвестицій у будівництво інфраструктурних проєктів.

Розвиток будівельної галузі надає не лише фізичне відновлення, але й сприяє формуванню стійкого економічного розвитку. Шляхом створення нових робочих місць, збільшення попиту на будівельні матеріали та послуги цей сектор відіграє значну роль у стабілізації економіки країни та забезпеченні її подальшого зростання. Тому дослідження будівельної галузі є важливим для розуміння її ролі у відновленні економіки та для розробки стратегій подолання викликів і загроз. Ретельний аналіз тенденцій допоможе виявити можливості для підвищення конкурентоспроможності та стійкості.

Аналіз досліджень та публікацій. Дослідженню стану, викликів та перспектив будівельної галузі України присвячено праці багатьох вчених, зокрема, таких як: О.Паламарчук, С.Петришина [5], О.Коба [3], Г.Гаман [1], Г.Жовтяк, М.Шенгер, І.Грінко [11], А.Савченко, Т.Ткаченко [9] та багато інших. В останніх публікаціях у сфері будівельної галузі досліджено аналіз тенденцій розвитку будівельної галузі в умовах воєнного стану, висвітлення стану, прогнозів, проблем та перспектив будівельної галузі, не менш важливим є розгляд проблематики залучення інвестицій у будівельну галузь у воєнний та повоєнний період, наведення основних ризиків та особливостей об'єктів будівництва.

Паламарчук О. та Петришина С. вважають, що для успішної відбудови країни необхідна участь як держави та бізнесу, так і суспільства, також важливою складовою є фінансова підтримка іноземних партнерів. Підприємства в будівельному секторі стикаються із багатьма проблемами, такими як: логістика, порушення ланцюга поставок, висока ціна на сировину та матеріали. На думку вчених, одним із важливих напрямів, завдяки якому має розвиватися будівельна галузь, є саме житлове будівництво, оскільки це також є важливий показник рівня та якості життя населення [5].

Коба О. у своїх працях зазначає, що для забезпечення розвитку та ефективності діяльності будівельних підприємств необхідна модернізація будівельної інфраструктури, впровадження сучасних форм будівництва, інноваційних технологій, оновлення матеріально-технічної бази, залучення нових висококваліфікованих кадрів, використання світового досвіду та вдосконалення нормативно-правової бази щодо будівництва [3].

Шенгер М. та Грінко І. також зазначають, що успіх будівництва залежить від суспільства, ініціатив влади та громадськості, проте важливою залишається грантова фінансова підтримка, що стане поштовхом до розвитку та відновлення галузі. У своїх працях вчені зауважують, що серед першочергових занять, таких як розбудова вітчизняного військово-промислового комплексу, альтернативної енергетики, новітніх інформаційних технологій, наступним є широкомасштабне відновлення інфраструктури та розбудова нової за кращими стандартами якості [11].

Метою статті є аналіз викликів і перспектив будівельної галузі України в умовах війни, визначення стратегій для її відновлення та розвитку.

Викладення основного матеріалу. Економічна ситуація України постійно стикається з викликами та загрозами. Війна, політичні нестабільності, глобальні економічні кризи, зокрема викликані COVID-19, безпосередньо впливають на стан та розвиток економіки країни. Особливо ці фактори є значущими для будівельної галузі, яка є однією з найбільш вразливих до макроекономічних змін та економічної нестабільності, впливаючи на фінансування, ресурси та кадровий потенціал.

Будівельна галузь України, яка є важливою складовою економіки, з початку повномасштабного вторгнення зазнала значних потрясінь через воєнні дії та пов'язані з ними наслідки, що спричинило значні руйнування інфраструктури, зупинку багатьох будівельних проєктів, що викликало структурні зміни в попиті та пропозиції будівельної продукції. З початком воєнного стану більшість підприємств стикнулися з проблемами, такими як: руйнування виробничих потужностей, заводів, складів тощо, логістичними труднощами через знищення транспортних шляхів, складність імпорту та поставки будівельних матеріалів, втратою робочої сили через міграцію та мобілізацію, що зменшило кількість кваліфікованих працівників, зниження попиту на будівельні проєкти, зокрема через економічні проблеми та невизначеності, що змусило інвесторів призупинити або скасувати такі проєкти. Попри ці виклики, за даними Державної служби статистики [4], за підсумками 2023 року обсяг будівельних робіт в Україні збільшився на 22,6 %, порівнюючи з 2022 роком, що свідчить про позитивну тенденцію відновлення галузі. Аналіз обсягів виробленої продукції, що висвітлено в таблиці 1, дозволяє проаналізувати загальну структуру будівельної галузі України.

Таблиця 1

Загальна характеристика об'єктів будівництва за обсягами виробленої продукції в Україні за 2023 рік [4]

Показник	Загальний обсяг, млн грн
Будівництво	162725,5
Будівлі:	63886,2
- житлові	22307,8
- нежитлові, з них:	41578,4
- будівлі транспорту та засобів;	605,0
- будівлі промислові та склади	12198,1
Інженерні споруди	98839,3

За даними таблиці 1, загальний обсяг виробленої продукції в будівельній галузі України протягом 2023 року становив 162725,5 млн грн, демонструючи значне відновлення порівняно з попереднім періодом, що становило 114943,8 млн грн. Значна частка цього обсягу, а саме 63886,2 млн грн, припадає на будівництво будівель, серед яких житлові та нежитлові будівлі.

Варто зазначити, що найбільшу частку в структурі будівництва становлять інженерні споруди, на які було витрачено 98839,3 млн грн. Інженерні споруди враховують: транспортні споруди, що займають найбільшу частку, будівництво автострад, доріг, залізниць, мостів, естакад, метро, тунелів, трубопроводів, комунікацій, лінії електропередач, споруди для підприємств різних галузей тощо. Це свідчить про активну реконструкцію інфраструктури, що є ключовою для відновлення економічної активності та забезпечення життєдіяльності країни. Відновлення та збільшення обсягів будівництва відображає поступове відновлення галузі, незважаючи на складні умови, спричинені війною.

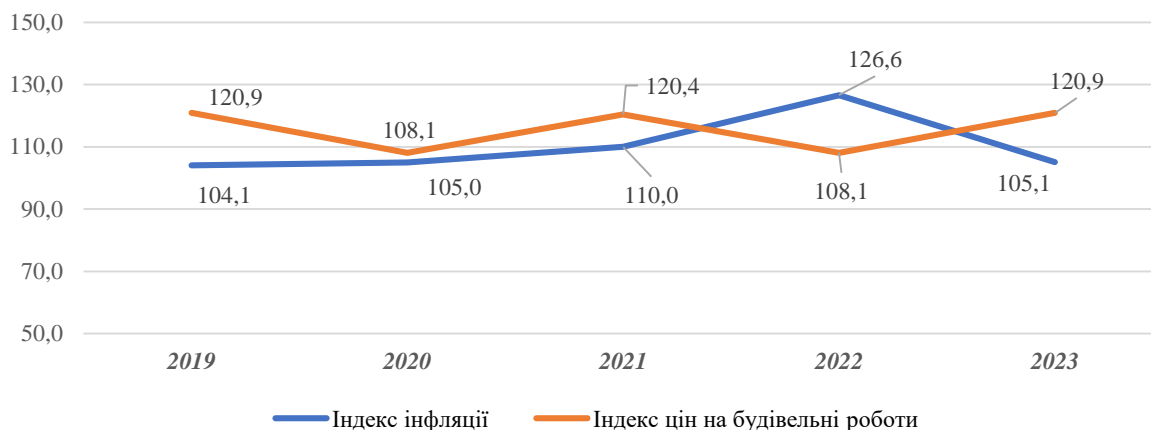

Рис. 1. Порівняння індексу інфляції та індексу цін на будівельні роботи, % [2, 4]

Згідно з рисунком 1, аналіз даних щодо індексу інфляції та індексу цін на будівельні роботи в Україні з 2019 по 2023 рік показує, що обидва індекси зазнали значних коливань, відображаючи вплив економічних і геополітичних чинників. Індекс інфляції демонстрував помірне зростання до 2021 року, підвищившись з 104,1 у 2019 році до 110,0 у 2021 році. У 2022 році інфляція різко зросла до 126,6, що ймовірно стало наслідком початку війни та підвищення цін на товари й послуги. Однак у 2023 році інфляція знизилася до 105,1, що може свідчити про стабілізацію економічної ситуації.

Індекс цін на будівельні роботи відображає схожі коливання, починаючи зі 120,9 у 2019 році, знижуючись до 108,1 у 2020 році, що стало результатом зменшення попиту та коригування ринкових цін. У 2022 році індекс цін на будівельні матеріали впав до 108,1, що пов'язано зі складнощами у перебоях виробництва та логістичних ланцюгах. У 2023 році індекс цін на будівельні роботи знову підвищився до 120,9, що може відображати початкові етапи відновлення будівельної діяльності та стабілізації цін на матеріали та послуги. Ці дані підкреслюють складні умови, в яких працює будівельна галузь, але також свідчать про її адаптивність і поступове відновлення.

В умовах війни Україна стикається з масштабними завданнями відновлення зруйнованої інфраструктури та економіки. Будівельна галузь відіграє ключову роль у цьому процесі, оскільки вона не тільки сприяє фізичному відновленню, але й стимулює економічне зростання та створення нових робочих місць. Етапами відбудови країни є мінімізація та документування збитків, відновлення критичної інфраструктури, зростання економіки, а також відбудова міст, які були сильно пошкоджені або повністю зруйновані. З огляду на ці умови, Президент України підписав указ, в якому йдеться про створення Національної ради з відновлення України від наслідків війни [6].

Для забезпечення фінансової підтримки цих відновлювальних заходів влада створила низку спеціалізованих фондів [10]:

- Фонд підтримки малого та середнього бізнесу, який спрямований на допомогу підприємцям, що постраждали від війни, з метою швидкого відновлення бізнесу та стимулювання економічної активності;
- Фонд підтримки армії, що призначений для підтримки обороноздатності країни;
- Фонд відновлення та трансформації економіки, який орієнтований на підтримку стратегічних галузей економіки, що забезпечують стійке зростання;
- Гуманітарний фонд, який допомагає у вирішенні соціальних та гуманітарних питань, таких як надання допомоги постраждалим, забезпечення продуктами харчування, медикаментами та іншими необхідними товарами;
- Фонд обслуговування та погашення державного боргу, який призначений для управління державними борговими зобов'язаннями;
- Фонд відновлення майна та зруйнованої інфраструктури, який спрямований на відбудову інфраструктурних об'єктів, враховуючи будівництво інфраструктури, транспортних шляхів, енергетичних мереж, комунальних послуг тощо.

Окрім цього, планується створити Фонд відновлення України, який буде спеціалізуватися на масштабній реконструкції країни після війни.

Наповнення цих фондів передбачається здійснювати за рахунок внесків країн-партнерів та міжнародних інституцій, за фінансової підтримки Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Європейського інвестиційного банку, Європейського банку реконструкції та розвитку. Окрім цього, планується залучати великі міжнародні корпорації та компанії, благодійні фонди, а також кошти, отримані від арештованих російських активів.

Отже, очікуються значні інвестиції в будівельну галузь, що стимулюватиме економіку, створюючи робочі місця, через зростання попиту на будівельні послуги. Це сприяє розвитку інфраструктури, підвищенню виробничої активності та економічному зростанню, що робить будівництво важливим стимулятором для розвитку будь-якої країни.

Російське вторгнення в Україну призвело до широкомасштабного порушення ланцюгів економічної діяльності та руйнування інфраструктури, спричиняючи серйозні економічні втрати. На сьогоднішній день поточна оцінка збитків становить приблизно 100 млрд доларів США, проте ця оцінка продовжує зростати внаслідок продовження війни та її негативного впливу на різноманітні сегменти економіки [7]. Згідно з Планом відновлення України до 2032 року очікується близько 750 млрд накопичених інвестицій та щорічний темп зростання ВВП більше 7 % [7].

Значна частка за національною програмою відновлення відводиться саме будівництву та послугам з будівництва, зокрема [7]:

- усунення вузьких місць у логістиці з ЄС для підвищення стійкості ланцюжків постачання, враховуючи залізницю, річковий транспорт, дороги;
- модернізація житла регіонів;
- поліпшення сполучення в Україні шляхом модернізації логістики;
- велике будівництво житла та модернізація інфраструктури відповідно до передових практик міського планування та сталого розвитку;
- модернізація соціальної інфраструктури: відбудова зруйнованих соціальних об'єктів.

За національними програмами обсяг очікуваних потреб у фінансуванні для логістики та сполучення складає 120–160 млрд дол., модернізації регіонів та житлового будівництва – 150–250 млрд дол. Тому цільове спрямування значних ресурсів на будівництво та послуги з будівництва в межах національної програми відновлення в Україні сприятиме значному піднесенню будівельної галузі. Це стимулюватиме попит на будівництво, обладнання та послуги, забезпечуючи додаткові робочі місця.

Зокрема, великі інфраструктурні та житлові проекти, які передбачаються в межах програми, сприятимуть збільшенню замовлень на будівельні роботи та створенню нових можливостей для будівельних компаній. Окрім того, модернізація та відновлення інфраструктури сприятимуть покращенню конкурентоспроможності галузі та забезпечать підґрунтя для подальшого розвитку будівельного сектору в Україні.

Підсумувавши, з огляду на сучасний стан, можна виокремити основні проблеми, з якими стикається будівельна галузь:

- високі ризики, пов'язані з будівництвом нових об'єктів, розташованих поблизу лінії фронту, що обумовлено фізичною та політичною небезпекою таких зон;
- зниження попиту на житлові будівлі та інші споруди, внаслідок падіння доходів населення та підвищення цін;
- знецінення національної валюти відносно долара США та євро, що призводить до значного підвищення вартості нерухомості, оскільки такі ціни зазвичай прив'язані до курсу долара США;
- знищення виробничих потужностей, що обмежує доступність матеріалів та ускладнює реалізацію будівельних проектів;
- порушення логістичних ланцюгів постачання, проблеми з транспортом, що збільшують витрати та затримують процес будівництва;
- скорочення обсягів оборотних коштів будівельних компаній, що призводить до зменшення ліквідності та ускладнює операційну діяльність компаній;
- підвищення витрат на соціальну сферу та оборону, що зменшує можливість % державного фінансування інфраструктурних проектів у будівельній галузі;
- ірраціональність реалізації великих інфраструктурних проектів в умовах війни через потенційну загрозу руйнування або знищення, тому будівництво великих об'єктів може бути економічно не вигідним;
- обмеженість робочої сили та відтік кваліфікованих працівників.

Тому така ситуація вимагає комплексного підходу до вирішення цих проблем. Варто розробити стратегії управління ризиками для будівництва у небезпечних регіонах, за можливості нормалізувати економічні умови для підвищення споживчого попиту та залучення інвестицій, а також намагатися стабілізувати валютний курс, щоб зменшити цінову нестабільність на ринку нерухомості. Відновлення виробничих потужностей, оптимізація логістики, забезпечення фінансової підтримки будівельних компаній, перегляд державних витрат, раціональне управління інфраструктурними проектами, покращення та залучення кадрового забезпечення є ключовими кроками для стабілізації та розвитку будівельної галузі України. Це вимагає тісної співпраці між державою, бізнесом і науковою спільнотою для формування ефективної стратегії подолання наявних викликів.

Додатково до цього значну проблему становить невизначеність щодо строків завершення бойових дій і нестабільність прогнозів тривалості та обсягів фінансової допомоги. Загроза затягування війни та можливе скорочення міжнародної фінансової допомоги можуть призвести до необхідності перерозподілу бюджетних коштів на першочергове забезпечення сил оборони і соціальних потреб населення. Це своєю чергою негативно вплине на фінансування інфраструктурних проектів, що ще більше ускладнить розвиток будівельної галузі.

Також будівельна галузь стикається з численними викликами в бухгалтерському обліку, що пов'язані з постійним рухом товарно-матеріальних цінностей та великим обсягом документації. Основні труднощі становить облік руху торгово-матеріальних цінностей, що потребує точного відстеження надходжень і витрат матеріалів на різних будівельних об'єктах. Крім того, значний обсяг дозвільної документації, угод з інвесторами, постачальниками, підрядниками та субпідрядниками ускладнює ведення обліку. Усе це потребує чіткого і систематизованого підходу для забезпечення своєчасного та точного обліку, що є важливим для успішного управління бізнесом у будівельній галузі.

Крім того, будівельна галузь має низку особливостей, що значно впливають на формування системи економічної безпеки, і ці виклики ще більше посилюються в умовах воєнного стану. Зокрема, складність технології будівельного процесу і забезпечення контролю якості будівельних робіт вимагає високих стандартів і точного дотримання регламентів, що ускладнюється в нестабільних умовах та проблемою логістичних ланцюгів, водночас з огляду на курс євроінтеграції ці умови стають ще більш жорсткіші. Територіальна віддаленість об'єктів будівництва додає труднощів в управлінні діяльністю, підвищує транспортні ризики, що збільшує ризики втрат матеріальних цінностей.

Актуальним питанням також є оцінка та відображення в бухгалтерському обліку наслідків знищення, руйнувань, пошкодження та знецінення активів внаслідок бойових дій. Основні зміни торкаються процесів інвентаризації, під час яких здійснюється документальне оформлення та фіксація втрат та пошкоджень активів з подальшим відображенням цих даних у синтетичному обліку та фінансовій звітності. Це враховує оцінку збитків, визначення залишкової вартості знищених або пошкоджених активів, що може викликати значні труднощі. Тривалість операційного циклу будівництва також є значною проблемою, оскільки довготривалі проекти можуть постраждати від змін зовнішніх обставин, включаючи економічну ситуацію та безпекові умови [3]. Крім того, планування фінансових потреб будівельного підприємства стає складним через можливі коливання цін на будівельні матеріали та інші непередбачувані фактори, що можуть призвести до призупинення будівництва та значних фінансових втрат, банкрутства компанії. Ці аспекти підкреслюють необхідність адаптивного управління та гнучкого підходу до забезпечення економічної безпеки в будівельній галузі.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Отже, будівельна галузь України, одна з найбільш вразливих до макроекономічних змін та економічної нестабільності, також зазнала суттєвих потрясінь у зв'язку з війною, політичною нестабільністю, глобальними економічними кризами. З початком повномасштабного вторгнення будівельна галузь зіштовхнулася з руйнуванням інфраструктури, зупинкою багатьох проектів, логістичними труднощами, втратами виробничих потужностей, заводів і складів, а також зі складнощами в імпорті та постачанні будівельних матеріалів. Втрата робочої сили через міграцію та мобілізацію, зниження попиту на будівельні проекти та невизначеність змусили інвесторів призупинити або скасувати багато проектів, що ще більше ускладнило ситуацію. Незважаючи на значні виклики, у 2023 році будівельна галузь зрештою показала ознаки відновлення, збільшивши обсяг робіт на 22,6 % порівняно з попереднім роком. Тому подальші дослідження мають зосередитися на розробці стратегій управління ризиками для будівництва, покращенні економічних умов для залучення інвестицій, відновленні логістичних ланцюгів та виробничих потужностей, а також на залученні та удосконаленні кадрового забезпечення. Інвестиції в інфраструктуру, створення робочих місць і відбудова зруйнованих об'єктів є необхідними для стимулювання економіки та відновлення життєдіяльності країни.

Список використаної літератури:

1. Гаман Г.В. Вплив міграційних процесів на будівельну галузь України / Г.В. Гаман // *Modern Economics*. – 2023. – № 42. – С. 35–39. DOI: 10.31521/modecon.V42(2023)-05.
2. Індекс інфляції. Ставки, індекси, тарифи / Мінфін [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/2023/>.
3. Коба О. Ризики і загрози економічної безпеки будівельної галузі України в умовах воєнного стану / О.Коба // *Eurasian scientific discussions : The 4th International scientific and practical conference*, May 8–10. – 2022. – С. 367–371 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://surl.li/ujndp>.
4. Економічна статистика. Будівництво / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Паламарчук О. Будівельна галузь України: стан та прогнози / О.Паламарчук, С.Петришина // *Економіка та суспільство*. – 2023. – № 51. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-51-45.
6. Питання Національної ради з відновлення України від наслідків війни / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/2022#Text>.
7. План відновлення України / Національна Рада з відновлення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://cdn.prod.website-files.com/625d81ec8313622a52e2f03162c19ac16c921fc712205f03_NRC%20Ukraine's%20Recovery%20Plan%20blueprint_UKR.pdf.
8. Попова Г. Сучасні виклики та удосконалення бухгалтерського обліку на підприємствах будівельної галузі / Г.Попова // *Наукові перспективи*. – 2024. – № 12 (42). DOI: 10.52058/2708-7530-2023-12(42)-375-389.

9. Савченко А. Імплементация європейських норм зеленого будівництва в будівельну галузь України / А.Савченко, Т.Ткаченко // Екологічна безпека та природокористування. – 2022. – Т. 41, № 1. – С. 31–43. DOI: 10.32347/2411-4049.2022.1.31-43.
10. Фонди відновлення України / Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/fondi-vidnovlennya-ukrayini>.
11. Shenher M. Attracting foreign direct investments in the construction industry of ukraine during the period of post-war economic recovery / M.Shenher, I.Hrinko // SWorldJournal. – 2023. – Issue 2, № 16-02. – P. 35–38. DOI: 10.30888/2663-5712.2022-16-02-034.

References:

1. Haman, H.V. (2023), «Vplyv mihratsiinykh protsesiv na budivelnu haluz Ukrainy», *Modern Economics*, No. 42, pp. 35–39, doi: 10.31521/modecon.V42(2023)-05.
2. Minfin (2023), *Indeks inflatsii. Stavky, indeksy, taryfy*, [Online], available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/2023/>
3. Koba, O. (2022), «Ryzyky i zahrozy ekonomichnoi bezpeky budivelnoi haluzi Ukrainy v umovakh voiennoho stanu», *Eurasian scientific discussions*, The 4th International scientific and practical conference, May 8–10, pp. 367–371, [Online], available at: <http://surl.li/ujndp>
4. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, *Ekonomichna statystyka. Budivnytstvo*, [Online], available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Palamarchuk, O. and Petryshyna, S. (2023), «Budivelna haluz Ukrainy: stan ta prohnozy», *Ekonomika ta suspilstvo*, No. 51, doi: 10.32782/2524-0072/2023-51-45.
6. Verkhovna Rada Ukrainy (2022), *Pytannia Natsionalnoi rady z vidnovlennia Ukrainy vid naslidkiv viiny*, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/2022#Text>
7. Natsionalna Rada z vidnovlennia, *Plan vidnovlennia Ukrainy*, [Online], available at: https://cdn.prod.website-files.com/625d81ec8313622a52e2f031/62c19ac16c921fc712205f03_NRC%20Ukraine's%20Recovery%20Plan%20Blueprint%20UKR.pdf
8. Popova, H. (2024), «Suchasni vyklyky ta udoskonalennia bukhgalterskoho obliku na pidpriemstvakh budivelnoi haluzi», *Naukovi perspektyvy*, No. 12 (42), doi: 10.52058/2708-7530-2023-12(42)-375-389.
9. Savchenko, A. and Tkachenko, T. (2022), «Implementatsiia yevropeiskykh norm zelenoho budivnytstva v budivelnu haluz Ukrainy», *Ekolohichna bezpeka ta pryrodokorystuvannia*, Vol. 41, No. 1, pp. 31–43, doi: 10.32347/2411-4049.2022.1.31-43.
10. «Fondy vidnovlennia Ukrainy», *Uriadovi portal*, [Online], available at: <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/fondi-vidnovlennya-ukrayini>
11. Shenher, M. and Hrinko, I. (2023), «Attracting foreign direct investments in the construction industry of ukraine during the period of post-war economic recovery», *SWorldJournal*, Issue 2, No. 16-02, pp. 35–38, doi: 10.30888/2663-5712.2022-16-02-034.

Макуха Роман Сергійович – аспірант кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0009-0003-9978-1862>.

Наукові інтереси:

- організація обліку на будівельних підприємствах;
- оцінка збитків будівельних підприємств.

Makukha R.S.

Risk management in the construction industry in Ukraine

The effective functioning and recovery of the construction industry in the face of economic instability and war is an essential task for Ukraine. The destruction of infrastructure, reduced demand for construction projects, and logistical difficulties pose complex challenges that require a comprehensive approach. The recovery of the construction industry contributes to the physical restoration of infrastructure and stimulates the country's economic and social development. Attracting financial support from international partners is a crucial element of successful recovery. This article analyzes in detail the role and structure of the construction industry in Ukraine. After the destruction of infrastructure due to the war, the construction industry has become an essential catalyst for physical recovery and economic growth. To provide financial support for recovery efforts, the government has created several specialized funds to help rebuild the country's economy and infrastructure. These investments are expected to contribute to job creation, increased production activity, and economic development. War damage assessments and recovery plans confirm the importance and potential of the construction industry for Ukraine's economic recovery. In particular, the plan of the national recovery program for construction and related services in Ukraine includes the modernization of logistics, housing, and infrastructure directing significant financial resources. This is expected to stimulate growth in the construction industry, providing new business opportunities and creating new jobs. However, there are also risks associated with political and physical insecurity, currency depreciation, supply chain disruptions, and labor shortages. To overcome these challenges, a comprehensive approach is needed, including risk management, stabilization of economic conditions, and support for infrastructure projects. In addition, close cooperation between various institutions is needed to effectively address these challenges and ensure the sustainable development of the construction industry in Ukraine.

Keywords: construction industry; investments; problems of accounting for the construction industry; assessment of losses.

Стаття надійшла до редакції 27.05.2024.